

Cauza C-509/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

8 august 2023

Instanța de trimitere:

Administratīvā rajona tiesa (Letonia)

Data deciziei de trimitere:

7 august 2023

Reclamantă:

SIA Laimz

Pârât:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija

Obiectul cauzei principale

Acțiune în anularea deciziei adoptate de Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (Serviciul de inspecție și supraveghere a loteriilor și a jocurilor de noroc, denumit în continuare „Serviciul de inspecție”) prin care reclamanta a fost obligată la plata unei amenzi pentru nerespectarea cerințelor prevăzute de Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (Legea privind prevenirea spălării banilor, a finanțării terorismului și a proliferării nucleare) în ceea ce privește examinarea clienților și verificarea calității acestora.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

În temeiul articolului 267 TFUE, instanța de trimitere solicită interpretarea dispozițiilor Directivei 2015/849 pentru a clarifica criteriile în temeiul cărora o persoană poate fi considerată ca fiind un asociat apropiat al unei persoane expuse politic și dacă entitățile obligate din cadrul aceluiași grup pot face schimb de

informații între ele cu privire la examinarea clienților și pot utiliza informațiile obținute, precum și situațiile care impun măsuri de precauție privind clientela.

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 3 punctul 11 litera (a) din Directiva 2015/849 trebuie interpretat în sensul că un particular poate fi considerat ca fiind un asociat apropiat al unei persoane expuse politic pentru simplul fapt că persoanele respective sunt membre ale aceluiași organism public, fără să se analizeze nicio altă circumstanță?
- 2) [Articolul 3 punctul 9] din Directiva 2015/849 trebuie interpretat în sensul că, pentru a stabili dacă o persoană are calitatea de persoană expusă politic, este necesar să se determine dacă aceasta ocupă unul dintre posturile menționate la articolul respectiv și, în plus, să se efectueze o investigație și să se verifice dacă este vorba despre o funcție de rang înalt, iar nu despre o funcție de rang mijlociu sau inferior?
- 3) Articolul 45 alineatul (1), coroborat cu articolul 45 alineatul (8) din Directiva 2015/849, trebuie interpretat în sensul că statele membre trebuie să permită entităților obligate menționate la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2015/849, care sunt considerate societăți din cadrul aceluiași grup, să facă schimb de informații între ele, inclusiv prin încheierea de acorduri de schimb de informații și prin asigurarea unui flux reciproc de informații și a posibilității de a se baza reciproc pe acestea, cu scopul de a îndeplini obiectivele Directivei 2015/849?
- 4) Articolul 45 alineatele (1) și (8) din Directiva 2015/849, coroborat cu articolul 3 punctele 12 și 15 din aceasta, permite de asemenea ca astfel de informații sau decizii să fie utilizate și valorificate în mai multe întreprinderi din cadrul aceluiași grup, atunci când este vorba despre decizii luate, în cadrul grupului, de conducerea unei întreprinderi aparținând grupului?
- 5) Articolul 14 alineatul (5) din Directiva 2015/849, coroborat cu articolul 8 alineatul (2) din aceasta, trebuie interpretat în sensul că entitățile obligate nu sunt nevoite să aplice măsuri de precauție în ceea ce privește clienții comerciali existenți dacă nu a expirat nici termenul prevăzut de dreptul național, nici cel impus de procedurile sistemului de control intern pentru aplicarea unor noi măsuri de precauție, iar entitatea obligată nu are cunoștință despre circumstanțe noi care ar putea afecta evaluarea riscului efectuată în legătură cu clientul în cauză?
- 6) Obligația de a aplica măsuri de precauție privind clientela, impusă la articolul 11 litera (d) din Directiva 2015/849 în sarcina entităților obligate, atunci când, fie în momentul colectării câștigurilor și/sau al punerii unei mize, tranzacția are o valoare totală de cel puțin 2 000 de euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe

operațiuni care par a avea o legătură între ele, trebuie interpretată în sensul că aceste măsuri trebuie aplicate de fiecare dată când valoarea totală a tranzacției ajunge la 2 000 de euro, indiferent de intervalul de timp în care se atinge din nou valoarea de 2 000 de euro prevăzută de dispoziția menționată?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 5 alineatul (4) primul paragraf.

Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei: considerentele (30), (31), (32) și (34) și articolul 3 punctul 9, punctul 11 litera (a), punctul 11 litera (a), punctele 12 și 15, articolul 5, articolul 8 alineatele (1) și (2), articolul 11 literele (a), (d) și (f), articolul 13 alineatul (1) literele (a)-(d) și alineatul (2), articolul 14 alineatul (5), articolul 26 alineatul (2) și articolul 45 alineatele (1) și (8)

Jurisprudența

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 17 noiembrie 2022, C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, punctul 91

Dispoziții de drept intern invocate

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (Legea privind prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului și a proliferării nucleare)¹: articolul 1 punctul 2¹ litera a) și punctele 8¹, 18 și 18², articolul 3 alineatul 1 punctul 7, alineatul 2 și alineatul 2¹, articolul 10 alineatul 1, articolul 11 alineatul 1 punctele 1 și 4, articolul 11¹ alineatul 1 punctele 1 și 5, alineatele 2, 6 și 7, articolul 25 alineatul 2 și articolul 29 alineatul 1

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamanta este o societate comercială înregistrată în Registrul Comerțului din Republica Letonia, a cărei activitate comercială constă în prestarea de servicii în domeniul jocurilor de noroc și al pariurilor. Capitalul social al reclamantei este

¹ Toată legislația letonă general aplicabilă, în versiunea actuală și în cea originală, este disponibilă pe site-ul internet: <https://likumi.lv/>.

deținut în totalitate de SIA Optibet, a cărei activitate comercială constă de asemenea în jocuri de noroc și pariuri. Ambele societăți fac parte din grupul Enlabs AB, o societate înregistrată în Suedia.

- 2 La 2 martie 2020, reclamanta și SIA Optibet au încheiat un contract de facilitare a accesului la soluții tehnice, în temeiul căruia SIA Optibet a dezvoltat o soluție tehnică pentru a efectua colectarea și prelucrarea informațiilor în conformitate cu cerințele prevăzute de Legea privind prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului și a proliferării nucleare (denumită în continuare „Legea privind prevenirea”). SIA Optibet obține informații de la terți pentru evaluarea și gestionarea riscurilor în legătură cu cerințele stabilite de Legea privind prevenirea, referitoare la calitatea de persoană expusă politic, la situația privind sancțiunile și la situația privind informațiile negative din mass-media. La rândul său, SIA Optibet, în calitate de societate-mamă a reclamantei, îi oferă acesteia acces la soluții tehnice și la servicii de informare furnizate de terți pentru a asigura o utilizare cât mai eficientă a resurselor și respectarea uniformă a cerințelor prevăzute de Legea privind prevenirea în cadrul grupului de întreprinderi.
- 3 În perioada cuprinsă între 10 februarie 2022 și 4 martie 2022, Serviciul de inspecție a efectuat un control cu privire la reclamantă în domeniul spălării banilor și a declarat că un client al reclamantei, căruia aceasta îi furniza servicii de jocuri de noroc interactive începând cu 23 august 2021 (denumit în continuare „clientul”), trebuie considerat ca fiind o persoană asociată cu o persoană expusă politic.
- 4 La 14 martie 2022, Serviciul de inspecție a efectuat un nou control cu privire la reclamantă, în cadrul căruia a verificat depozitele plătite de client la 27 și 28 ianuarie 2022, atunci când clientul a fost înregistrat ca jucător, modalitatea în care s-a stabilit identitatea acestuia, modul în care s-a aplicat sistemul de control intern în cazul său și procedurile urmate în legătură cu examinarea clientului. La 14 martie 2022 s-a întocmit un raport de control. În raportul respectiv se arată următoarele.
- 5 Dacă se constată că clientul este o persoană expusă politic, relația de afaceri cu clientul încetează, însă în cazul în care clientul este o rudă a unei persoane expuse politic sau un asociat apropiat al unei persoane expuse politic, relația de afaceri poate continua cu acordul conducerii reclamantei.
- 6 În anii 2020, 2021 și 2022, reclamanta nu a constatat existența unor relații de afaceri cu persoane apropiate de persoane expuse politic. În plus, reclamanta nu a verificat clientul după atingerea pragului de verificare (2 000 de euro) la 26 august 2021, ceea ce ar fi implicat solicitarea de informații de la client cu privire la sursele de venit, totalitatea veniturilor, bugetul preconizat pentru jocurile de noroc și calitatea clientului de persoană expusă politic, de membru al familiei persoanei respective sau de asociat apropiat al acesteia, precum și verificarea informațiilor în bazele de date disponibile în mod public pentru a identifica factori de risc suplimentari.

- 7 Având în vedere obiceiurile de joc ale clientului și valoarea pariurilor, reclamanta a inițiat, la 31 ianuarie 2022, o examinare detaliată în legătură cu clientul și i-a solicitat informații suplimentare. Reclamanta a luat în considerare depozitele în valoare de 15 000 de euro ale clientului, care au condus la atribuirea unui nivel de risc de client mediu-mare la 14 septembrie 2021, precum și datele lui istorice din profilul său de client SIA Optibet. De asemenea, pe baza contractului de schimb de informații pe care l-a încheiat cu SIA Optibet, reclamanta s-a conformat deciziei conducerii SIA Optibet din 27 martie 2020 de a menține relația cu clientul cu risc mare. Revizuirea sau compararea clienților reclamantei cu informațiile obținute de SIA Optibet în cadrul analizei clientului său nu se efectuează în mod obișnuit.
- 8 În consecință, Serviciul de inspecție a concluzionat, pe baza rezultatelor controlului efectuat, că reclamanta nu a procedat la examinarea clientului, deși pragul pentru o astfel de examinare fusese atins, nu a stabilit calitatea clientului de asociat apropiat al unei persoane expuse politic și nu a supus clientul la o examinare detaliată în această privință.
- 9 Având în vedere considerațiile anterioare, prin decizia din 15 iunie 2022, Serviciul de inspecție i-a aplicat reclamantei o amendă pentru nerespectarea cerințelor prevăzute de lege.
- 10 În decizia sa, Serviciul de inspecție a considerat că, la începutul relației de afaceri cu clientul și în evoluția ulterioară a acestei relații, reclamanta nu putea să utilizeze și să se bazeze pe examinarea clientului efectuată de o altă întreprindere (SIA Optibet), chiar dacă aceasta avea legătură cu reclamanta; reclamanta trebuia să efectueze examinarea respectivă în mod autonom și independent. În opinia sa, întrucât reclamanta a utilizat și s-a bazat pe informațiile obținute de la o altă întreprindere, fără a solicita ea însăși informații de la client, trebuie să se considere că reclamanta nu a luat măsuri o perioadă îndelungată pentru a se asigura că clientul avea calitatea de asociat apropiat al unei persoane expuse politic și, prin urmare, nu a aplicat cerințele de supraveghere sporită. Astfel, a considerat că reclamanta nu a implementat în mod corespunzător sistemul de control intern al clienței și nu a efectuat o examinare a acesteia.
- 11 Serviciul de inspecție a constatat că clientul reclamantei era un asociat apropiat al unei persoane expuse politic deoarece îndeplinea, în același timp cu o persoană din sfera politică, atribuții de funcționar în cadrul organului executiv al unei asociații.
- 12 La 18 iulie 2022, reclamanta a introdus o acțiune la Administratīvā rajona tiesa (Tribunalul Administrativ Districtual, Letonia) prin care a solicitat anularea deciziei Serviciului de inspecție.

Argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 13 Reclamanta susține că a încheiat un acord de schimb de informații cu SIA Optibet în temeiul căruia aceasta din urmă i-a furnizat informațiile necesare pentru a îndeplini cerințele prevăzute de Legea privind prevenirea în ceea ce privește toți jucătorii care sunt clienți ai SIA Optibet și care au devenit ulterior clienți ai reclamantei. Astfel, aceasta consideră că nu era necesar să solicite și să verifice din nou informațiile obținute de SIA Optibet cu privire la un anumit client, care fusese anterior client al societății menționate, ci că acestea puteau fi utilizate și în cadrul relației de afaceri dintre reclamantă și client. În opinia reclamantei, același lucru este valabil și în ceea ce privește deciziile de gestionare privind clienții comuni, deoarece între SIA Optibet și reclamantă există o legătură.
- 14 Reclamanta consideră că Serviciul de inspecție interpretează în mod eronat noțiunea de „altă relație apropiată” conținută la articolul 1 punctul 18² din Legea privind prevenirea, apreciind că faptul că un client aparține unui organism public în care lucrează de asemenea o persoană expusă politic este în sine un motiv pentru a considera că clientul este asociat cu o persoană expusă politic. În opinia sa, pentru a evalua existența unei astfel de asocieri, trebuie să se efectueze o evaluare individuală și complexă, în care circumstanța respectivă să nu fie singurul factor care determină calitatea persoanei în cauză.
- 15 Serviciul de inspecție subliniază că Legea privind prevenirea nu prevede încheierea unui contract de schimb de informații între operatorii de jocuri de noroc și de loterii. Potrivit acestuia, în momentul în care clientul a inițiat o relație de afaceri cu reclamanta, el încetase relația de afaceri cu SIA Optibet, motiv pentru care reclamanta nu putea, *a fortiori*, să utilizeze informațiile obținute de SIA Optibet. În consecință, consideră că reclamanta și clientul au inițiat o nouă relație de afaceri fără să se ia măsuri de precauție. Potrivit Serviciului de inspecție, reclamanta și SIA Optibet, în calitate de operatori economici și de titulari ai unei autorizații pentru organizarea de jocuri de noroc în Letonia, nu sunt legate prin statutul juridic al unui singur grup. SIA Optibet, asociatul reclamantei, este la rândul său un operator de jocuri de noroc licențiat și este supus Legii privind prevenirea, aplicându-i-se aceleași cerințe ca reclamantei, și își desfășoară activitatea în conformitate cu sistemele sale de control intern pentru a asigura respectarea acestei legi. În opinia sa, cadrul juridic nu permite schimbul de date privind clientela cu o altă întreprindere, care să aibă drept consecință faptul că destinatarul informațiilor nu ar mai trebui să își respecte obligațiile legale. Numai instituțiile de credit și instituțiile financiare pot primi rezultatele examinării unui client. În opinia Serviciului de inspecție, faptul de a fi fost funcționar pentru o perioadă îndelungată într-un organ executiv împreună cu o persoană căreia i s-a atribuit calitatea de persoană expusă politic poate constitui un temei pentru ca persoana expusă politic să ascundă, cu ajutorul celeilalte persoane, o utilizare abuzivă a puterii publice în scopuri personale.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 16 [1.] Noțiunea de „asociat apropiat al unei persoane expuse politic” a fost introdusă în Legea privind prevenirea în conformitate cu articolul 3 punctul 11 din Directiva 2015/849, care definește „persoanele cunoscute ca asociați apropiați”. Articolul 3 punctul 11 din Directiva 2015/849 clarifică semnificația noțiunii de „asociați apropiați” în contextul directivei respective, și anume persoane fizice cunoscute ca având orice altă relație strânsă de afaceri cu o persoană expusă politic. Astfel, pentru ca o persoană să fie considerată asociat apropiat în contextul directivei, sunt relevante doar relațiile strânse de afaceri. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 1 punctul 18² din Legea privind prevenirea, este considerată ca fiind asociat apropiat al unei persoane expuse politic orice persoană care menține în general cu persoana respectivă o relație de afaceri sau o altă relație strânsă.
- 17 În conformitate cu clarificările furnizate prin Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas (Orientări pentru gestionarea riscului privind spălarea banilor și finanțarea terorismului și a proliferării nucleare în ceea ce privește persoanele expuse politic, rudele lor și asociații apropiați ai acestora) elaborate de Latvijas Republikas Finanšu izlūkošanas dienests (Serviciul de Informații Financiare al Republicii Letonia), noțiunea de „altă relație strânsă” este înțeleasă ca o relație care servește drept temei pentru ca persoana expusă politic să ascundă, cu ajutorul celeilalte persoane, o utilizare abuzivă a puterii publice în scopuri personale. În special, sunt considerate asociați apropiați ai unei persoane expuse politic persoane din afara cercului familial (de exemplu, prieteni, etc.), care sunt membri proeminenți ai aceluiași partid politic, organism public sau sindicat ca persoana expusă politic, de exemplu, personalități de notorietate în societate. În acest context, cel mai important criteriu este existența unei „relații strânse”, care poate servi ca temei pentru ca persoana expusă politic să ascundă, cu ajutorul celeilalte persoane, o utilizare a puterii publice în scopuri private. Conform orientărilor, se poate considera că apartenența la același organism public implică existența unei relații strânse.
- 18 Pe de o parte, simplul fapt că persoanele sunt membri ai aceluiași organism public este un factor care sporește riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, în special dacă oricare dintre aceste persoane ocupă sau a ocupat o funcție importantă din punct de vedere politic sau este renumită sau importantă în societate, deoarece, astfel cum se menționează în considerentul (30) al Directivei 2015/849, riscul în sine are un caracter variabil, iar variabilele, fie prin ele însele, fie în combinație cu altele, pot mări sau diminua riscul potențial. Totuși, ar trebui să se țină seama de faptul că acest lucru nu este întotdeauna evident, deoarece în registrele publice sunt înscrși doar funcționarii, iar în cadrul organismelor cu un număr mare de membri, astfel de informații nu sunt adesea disponibile în mod public. În plus, în țară nu există niciun registru public în care toate asociațiile sau

organismele publice să fie obligate să înregistreze și să facă publică identitatea membrilor lor.

- 19 Pe de altă parte, scopul, structura și dimensiunea organismelor publice sunt factori foarte diferiți care pot influența probabilitatea de apariție a unui risc. Ar fi esențial să se determine calitatea persoanelor în cauză și interacțiunea reciprocă a acestora în cadrul organismului (de exemplu, funcționar, membru, dacă pot sau nu să influențeze procese, etc.), sfera de acțiune a organismului public (de exemplu, dacă organismul respectiv este sau nu implicat în chestiuni care afectează procesele politice sau financiare) și alte circumstanțe. În același timp, însă, ar trebui să se țină seama de faptul că o astfel de evaluare ar putea să necesite resurse suplimentare din partea entității obligate, deoarece numai prin colectarea și analizarea unor informații suplimentare ar fi posibil să se stabilească dacă persoanele din cadrul aceluiași organism public au o relație strânsă între ele.
- 20 De asemenea, în contextul asociațiilor apropiate, este esențial să se stabilească dacă vreunul dintre aceștia corespund funcțiilor menționate la articolul 3 punctul 9 din Directiva 2015/849 care, astfel cum se subliniază în articolul respectiv, nu include funcțiile de rang mijlociu sau inferior. În plus, articolul din directivă prevede că o persoană expusă politic nu este orice persoană cunoscută și importantă în sfera publică, ci o persoană care întrunește criteriile stabilite la articolul respectiv și care are statutul de înalt funcționar. Prin urmare, pentru a se constata că o persoană are legătură cu o persoană expusă politic, nu este suficient să se stabilească faptul că una dintre aceste persoane este cunoscută public sau că deține sau a deținut o funcție care ar putea figura printre cele enumerate la articolul 3 punctul 9 din Directiva 2015/849, fără a se stabili dacă este vorba despre o funcție de rang înalt. Acest lucru necesită efectuarea unei evaluări individuale.
- 21 În consecință, ar fi necesar să se clarifice dacă articolul 3 punctul 11 litera (a) din Directiva 2015/849 trebuie interpretat în sensul că un particular poate fi considerat ca fiind un asociat apropiat al unei persoane expuse politic pentru simplul fapt că persoanele respective sunt membre ale aceluiași organism public, fără să se țină seama de nicio altă circumstanță, în special dacă persoana în cauză deține sau a deținut o funcție care ar putea corespunde celor menționate la articolul 3 punctul 9 din Directiva 2015/849, fără a se stabili, în plus, dacă aceasta corespunde unei funcții de rang superior.
- 22 [2.] În conformitate cu considerentul (35) al Directivei 2015/849, pentru a evita repetarea procedurilor de identificare a clientelei, este oportun să se permită clienților a căror identificare s-a realizat în altă parte să fie prezentați entităților obligate.
- 23 În conformitate cu articolul 45 alineatul (1) din directiva respectivă, statele membre solicită entităților obligate care fac parte dintr-un grup să pună în aplicare politici și proceduri la nivel de grup, inclusiv politici de protecție a datelor și politici și proceduri privind schimbul de informații în cadrul grupului în scopul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului. Politicile și procedurile

respective se pun în aplicare în mod eficace la nivelul sucursalelor și al filialelor deținute în proporție majoritară din statele membre și din țările terțe. La rândul său, articolul 45 alineatul (8) din Directiva 2015/849 prevede că statele membre se asigură că schimbul de informații în cadrul grupului este permis.

- 24 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că întreprinderile din cadrul aceluiași grup, precum reclamanta și SIA Optibet, au nu numai dreptul, ci și obligația de a face schimb de informații, în special prin încheierea de acorduri de schimb de informații și prin asigurarea fluxului reciproc de informații și a posibilității de valorificare reciprocă a acestora. În plus, statele membre au obligația de a se asigura că un astfel de schimb de informații intragrup este permis și este suficient pentru a considera că entitatea obligată în cauză a efectuat examinarea clientului său. Acordarea acestui drept oricărei entități obligate menționate la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2015/849 (nu numai instituțiilor de credit și instituțiilor financiare), pe de o parte, permite evitarea repetării (în cadrul unui grup de întreprinderi) a procedurilor de identificare a clienților pe fond și, pe de altă parte, asigură o utilizare eficientă a fondurilor pentru întreprinderile din grup.
- 25 Articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2015/849 stabilește măsurile de precauție privind clientela pe care trebuie să le aplice entitățile obligate, în conformitate cu alineatul (2) al articolului respectiv. Cu toate acestea, în același timp, alineatul (2) al aceluiași articol prevede că entitățile obligate pot stabili amploarea măsurilor respective în funcție de risc. În consecință, în opinia instanței de trimitere, considerațiile anterioare permit ca informațiile obținute în urma schimbului de informații în cadrul grupului de întreprinderi să fie valorificate în cazul clienților comuni. Potrivit instanței de trimitere, acest lucru este confirmat de articolul 26 alineatul (2) din Directiva 2015/849, care prevede că statele membre interzic entităților obligate să recurgă la terți stabiliți în țări terțe cu grad înalt de risc și de asemenea că statele membre pot excepta sucursalele și filialele deținute în proporție majoritară ale entităților obligate stabilite în Uniune de la interdicția respectivă în cazul în care aceste sucursale și filiale deținute în proporție majoritară respectă integral politicile și procedurile aplicabile la nivelul grupului, în conformitate cu articolul 45. Prin urmare, directiva permite circulația reciprocă a informațiilor și posibilitatea utilizării reciproce a acestora atunci când sunt obținute și utilizate în cadrul unui grup de întreprinderi, în special atunci când acestea sunt obținute de la o societate din cadrul grupului care nu este stabilită într-o țară terță cu risc ridicat.
- 26 La rândul său, articolul 5 din Directiva 2015/849 prevede că statele membre pot adopta sau menține în vigoare dispoziții mai stricte pentru a preveni spălarea banilor și finanțarea terorismului, ceea ce, la rândul său, presupune că un stat membru poate restrânge efectiv lista de entități obligate cărora le acordă drepturile prevăzute la articolul 45 alineatul (8) din Directiva 2015/849.
- 27 [3.] Având în vedere considerațiile anterioare, este important să se clarifice în egală măsură dacă articolul 45 alineatele (1) și (8) din Directiva 2015/849, coroborat cu articolul 3 punctele 12 și 15 din aceasta, permite de asemenea ca

astfel de informații sau decizii să fie utilizate și aplicate în mai multe întreprinderi din cadrul aceluiași grup, decizii luate, în cadrul grupului, de conducerea unei întreprinderi aparținând grupului.

- 28 [4.] În conformitate cu articolul 8 alineatele (1) și (2) din Directiva 2015/849, statele membre se asigură că entitățile obligate iau măsurile corespunzătoare pentru identificarea și evaluarea riscurilor referitoare la spălarea banilor și finanțarea terorismului, luând în considerare factorii de risc. Măsurile respective sunt proporționale cu natura și dimensiunea entităților obligate. Evaluările riscurilor menționate la alineatul (1) sunt documentate, actualizate și se pun la dispoziția autorităților competente relevante și a organismelor de autoreglementare vizate.
- 29 În conformitate cu articolul 11 din Directiva 2015/849, entitatea obligată trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela, în special la stabilirea unei relații de afaceri, în cazul în care există îndoieli cu privire la veridicitatea sau suficiența datelor de identificare a clientului obținute anterior și, în cazul furnizorilor de servicii de jocuri de noroc, atunci când în momentul colectării câștigurilor și/sau al punerii unei mize, tranzacția are o valoare de cel puțin 2 000 de euro, indiferent dacă aceasta se realizează într-o singură operațiune sau în mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. În plus, articolul 14 alineatul (5) din directiva respectivă prevede că statele membre solicită entităților obligate să aplice măsuri de precauție privind clientela nu numai tuturor clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la momentele oportune, inclusiv atunci când circumstanțele relevante privind clientul se schimbă.
- 30 Din articolul 11.¹ alineatele 1, 2 și 7 din Legea privind prevenirea rezultă că, în conformitate cu legea respectivă, entitatea obligată este ținută să actualizeze datele clienților în conformitate cu evaluarea riscului clientului și cel puțin o dată la cinci ani.
- 31 În consecință, cadrul normativ menționat prevede aplicarea măsurilor de precauție privind clientela în cazul în care se identifică un risc, însă nu mai rar decât prevede cadrul normativ național.
- 32 Reclamanta consideră că aplicarea măsurilor de precauție în ceea ce privește clienții existenți (inclusiv cei despre care există informații în cadrul grupului de întreprinderi) înainte de data limită stabilită prin lege se bazează pe o evaluare a riscurilor. În opinia sa, în cazul în care, cu ocazia evaluării unui client, entitatea obligată nu a apreciat existența unor riscuri, dar riscurile respective apar efectiv mai târziu, înainte de expirarea termenului de actualizare a datelor clientului, iar entitatea obligată nu poate fi informată cu privire la acele riscuri, entitatea respectivă nu este obligată să aplice dinainte măsurile de precauție privind clientela în cazul clienților existenți.
- 33 Curtea a precizat că articolul 14 alineatul (5) din Directiva 2015/849, coroborat cu articolul 8 alineatul (2) din aceasta, trebuie interpretat în sensul că entitățile

obligate sunt ținute să adopte, pe baza unei evaluări actualizate a riscurilor, măsuri de precauție, eventual cu caracter sporit, în privința unui client existent, atunci când acest lucru pare adecvat, în special în prezența unei schimbări a circumstanțelor relevante privind acest client, și aceasta independent de faptul că termenul maxim stabilit de dreptul național pentru efectuarea unei noi evaluări a riscului referitoare la acest client nu a expirat încă (Hotărârea din 17 noiembrie 2022, C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, punctul 91).

- 34 Totuși, prin această clarificare, Curtea nu răspunde la întrebarea privind modul în care trebuie să se procedeze în cazul în care entitatea obligată nu a avut cunoștință de alte circumstanțe noi cu privire la clientul în cauză care să fi putut afecta evaluarea riscului clientului respectiv.
- 35 Prin urmare, este necesară adresarea celei de a cincea întrebări preliminare.
- 36 [5.] De asemenea, având în vedere că obligațiile impuse entităților obligate trebuie să fie proporționale, este necesară adresarea celei de a șasea întrebări preliminare.

DOCUMENT DELIBERU